

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
24/25

Byskolan F-6

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	3
1.2	Skolans ansvar.....	3
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier</i>	<i>3</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla</i>	<i>4</i>
1.2.3	<i>Ansvar</i>	<i>4</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning</i>	<i>4</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	4
1.4	Ansvarig rektor.....	5
1.5	Förankring av planen	5
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	6
2.1	Delaktighet.....	6
2.1.1	<i>Elevs delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet.....</i>	<i>6</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder.....	6
2.3	Beskrivning av nuläge	7
3	Analys och åtgärder för kommande läsår	9
3.1	Analys.....	9
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	9
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	11
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	13
6	Bilaga 3	16

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Planen omfattas av förskoleklass, grundskola och fritidshem.

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbning, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

Medarbetare

När en medarbetare får veta att ett barn eller elev har eller kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier ska medarbetaren genast informera rektorn om detta, senast nästa arbetsdag.

Rektor

Så snart informationen nått rektorn görs en anmälan till huvudmannen om händelsen. Rektorn, eller en annan person som rektorn utser, börjar sedan att tala med de som varit involverade. Rektorn beslutar också om eventuella åtgärder för att förhindra att

kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier fortsätter.

I de fall då kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier har konstaterats, följer rektorn, eller den rektor utser, upp att åtgärderna varit tillräckliga och att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierorna verkligen har upphört. Om det i uppföljningen visar sig att de vidtagna åtgärderna inte varit tillräckliga beslutar rektorn om eventuella förändringar av de åtgärder som vidtagits tidigare, alternativt fattar beslut om nya åtgärder för att se till att den kränkande behandlingen, diskrimineringen eller trakasserierorna verkligen upphör.

1.4 Ansvarig rektor

Rektor Åsa Andersson ansvarar för planen 2024-2025.

1.5 Förankring av planen

Byskolans plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier presenteras för alla medarbetare och i arbetslaget vid APT/annat möte då den är fastställd.

På föräldramöten vid terminsstart presenteras planen samt hur arbetsgången ser ut vid en utredning om kränkande handling. Vårdnadshavare kan ta del av planen via skolans hemsida. I forum för samråd diskuteras planen med vårdnadshavare från samtliga årskurser på Byskolan.

När planen är fastställd går den igenom med eleverna. I trygghetsteamet, i elevrådet, på klassråd och trygghetsrådet följs olika insatser i planen upp i enlighet med vårt värdegrundsårshjul.

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier är ett underlag som arbetslagsledare eller kollega i dess ställe går igenom med ny medarbetare/kollega/vikarie som en del av introduktionen.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

Elevernas delaktighet skedde under läsåret 23-24 genom elevråd, trygghetsråd, trygghetsvandring och genom trivselenkäterna som genomförts en gång per termin . Utöver detta uppmuntrades eleverna att lämna synpunkter till mentorer, personal i elevhälsan, rektor, biträdande rektor samt till representanter för elevråd och trygghetsråd.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare involveras via föräldramöten om skolans värdegrundsarbete, förväntansdokument, elevernas ordningsregler genom information, dialog och diskussion.

Två gånger på termin bjuds det in till Forum för samråd för att diskutera de olika främjande och förebyggande åtgärder som finns i planen. Vårdnadshavares synpunkter dokumenteras och tas med i det fortsatta arbetet.

2.1.3 Personalens delaktighet

Personalen var delaktig genom trygghetsteamet, samt upprättande och utredande av kränkingsärende.

I varje arbetslag och EHT utvärderas och analyseras trivselenkäterna och kränkingsärendena under föregående termin för att arbeta främjande och förebyggande och åtgärdande.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Föregående läsårs insatser och åtgärder

Struktur på rasterna: Rastvärdar finns på alla raster och de har västar på sig för att synas. Det är fortsatt viktigt att personalen cirkulera på skolgården. På lågstadiet på Byskolan har det organiserats leker och aktiviteter för eleverna vilket har varit uppskattat av eleverna utifrån resultat av trivselenkäter och från representanter i trygghetsrådet. Strukturerade aktiviteter på mellanstadiet har inte kommit gång än men kommer att påbörjas under kommande läsår. I trivselenkäterna framkommer att eleverna önskar uppstyra rastaktiviteter. Insatsen har inte lett till önskat effekt då det behövs mer struktur på rasterna och insatsen kommer att fortsätta detta läsåret.

Systematiskt trygghetsarbete: Trygghetsrådet har tillsammans med trygghetsteamet gjort en årshjul för värdegrundsarbete. Hela skolan arbetar med samma värdegrundstema varje månad. För att trygghetsarbetet ska bli systematiskt har värdegrundsarbetet schemalagts varje vecka inför läsåret 24-25. Insatsen har lett till önskad effekt.

Demokratiska processer och delaktighet: De olika råden har träffats regelbundet under läsåret. Insatsen har lett till önskat resultat eftersom eleverna känner delaktighet och inflytande i skolan.

Skapa en "vi - känsla" på skolan och stärka elevernas relationer till varandra: Det har bedrivits fadderverksamhet på skolan. Skolan har även traditionen Tok dagen som är en gemensam aktivitet för hela skolan. Eleverna har uppskattat de dagar och teman som genomförts. Då eleverna uppskattar att fadderverksamhet och aktiviteter för hela skolan kan arbetet utvecklas med fler temadagar och fadderverksamhet.

Främja tillitsfulla relationer mellan all personal och elever på skolan: Under hela läsåret har all personal haft kompetenshöjande insats i form av Åsa Hirsh bok relationellt ledarskap. I trivselenkät framkommer att eleverna känner stor tillit till någon vuxen på skolan och det kan konstateras att insatsen har lett till önskad effekt.

2.3 Beskrivning av nuläge

Beskrivning av nuläge

Kartläggningsarbetet har skett via enskilda samtal, trivselenkäter, trygghetsråd, trygghetsvandring och trygghetsteam. Trivselenkäterna var inför läsåret förändrade och besvarades digitalt. Representanterna från trygghetsrådet har varit delaktiga i processen att utforma enkäterna och representanterna ville att enkäterna skulle vara anonyma.

Antalet anmälda kränkingsärenden i DF respons ligger på samma nivå som föregående läsår. Av de inrapporterade kränkingsärenden görs bedömning att 73% var en kränkning. Av de händelser som bedöms vara en kränkning är det fyra stycken kränkningar som är kopplat till diskrimineringsgrunderna och fem stycken kränkningar som är sexuella trakasserier. De flesta av kränkningarna har skett vid ett tillfälle. 96,3 % av alla rapporterade kränkningar handlar om att en elev upplever sig vara kränkt av en annan elev. De flesta av kränkningar sker under verksamheten skoltid och det är färre antal kränkningar under verksamheten fritids.

De flesta av kränkningarna sker på skolgården, följt av klassrum, entré/korridor och övergångar. Ca hälften av kränkningarna är fysiska och ca en tredjedel är verbala. Vid kränkningarna var personal på plats 65% av tillfällena.

I trivselenkäten, trygghetsvandring och i kränkingsärenden är fotbollsplanen en plats där det sker konflikter. Konflikterna på fotbollsplanen påverkar även arbetsro under lektionstid. Det framkommer också i trygghetsvandringar och trivselenkäterna att omklädningsrummet är en otrygg plats då eleverna känner obehag av att byta om, ofräscha duschar och rädsla av att bli filmade eller fotograferade av andra elever.

I Lunken ligger resultaten högre än genomsnittet i Lunds kommun på områden kring att vuxna som bryr sig, nöjdhet och trygghet i skolan.

3 Analys och åtgärder för kommande läsår

3.1 Analys

Utifrån elevernas svar i trivselenkäten, enskilda samtal, klassråd, trygghetsråd och elevråd framgår det att Byskolan upplevs som en trygg miljö där man respekterar varandra och känner tillit och förtroende till någon vuxen på skolan.

De platser som flest eleverna upplever sig otrygga är på skolgården. I trygghetsvandringar och av representanterna i trygghetsrådet önskar eleverna att det är fler vuxna ute på rasten. Eleverna önskar att det finns styrda rastaktiviteter och rastvärdar vid fotbollsplanen för att minska konflikter. Konflikterna på raster och fotbollsplanen bidrar till att arbetsro på lektionerna blir sämre och att lektionstid går åt till att lösa konflikter.

Elever på mellanstadiet upplever att korridoren på mellanstadiet är en otrygg plats och i statistiken i DF respons ser vi att kränkningar sker i korridoren.

Det har även framkommit på trygghetsvandringen att de yngre elever tycker att "vägen" till matsal och idrott är en otrygg plats då det är för få vuxna där.

Statistik i DF respons visar att 25% av kränkningar sker då vuxna inte är närvarande. Vuxen närvaro under raster och övergångar är av stor vikt för att öka tryggheten på skolan och är ett område som skolan behöver utveckla. Rastvärdar ska finnas på alla raster och de har västar på sig att synas. Det är fortsatt viktigt att personal cirkulerar på skolgården och arbetet kan utvecklas med att personal rör sig i zoner ute på skolgården.

En del elever tycker det är obekvämt att vara i omklädningsrummet på grund av att man inte vill visa sig för andra, ofräscha duschar och känner obehag med mobiltelefoner. Att införa förbud på mobiltelefoner kan öka tryggheten i skolan och framförallt i omklädningsrummen.

I trivselenkäten är ett återkommande svar att arbetsron är mindre bra på lektionerna. Det är viktigt att det finns en god lärmiljö och tydlig struktur i klassrummet då det skapar trygghet och arbetsro. Goda relationer mellan lärare och eleverna skapar även trygghet och arbetsro i klassrummet.

Skolan kommer att arbeta vidare med främjande och förbyggande arbete genom värdegrundsårshjulet och materialet "Bråka smartare" för att träna eleverna i konflikthantering. Skolan kommer också att arbeta med materialet "Vi lär om livet" i syfte att främja den psykiska hälsan för eleverna. Värdegrundsarbetet är en viktig del för att skapa trygghet och trivsel och minska antalet kränkningar och trakasserier.

Skolan kommer att under kommande läsår fortsätta med trivselenkäterna för att få fram elevernas åsikter en gång per termin och för att kunna utvärdera succesivt. Trygghetsrådet och trygghetsteamet arbete kommer att fortsätta att utvecklas.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Öka tryggheten och	Strukturerade rastaktiviteter med pedagoger där eleverna	Ökad tryggheten och trivseln på rasterna. Trygga raster ska bidra till en	Elevenkät Observationer

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
trivsel på rasterna.	är involverade. Vuxen närvaro som cirkulerar på skolgården.	god arbetsro på lektionerna. Skapa en trygg miljö där eleverna ges möjlighet att på ett positivt sätt träna och utveckla sitt sociala samspel. Aktivera och involvera eleverna så att de får positiva rast och rörelseupplevelser.	Kränkingsärende Trygghetsråd
Systematiskt Trygghetsarbete.	Hela skolan arbetar med värdegrundsarbete på utsatt tid i schemat.	Ökad förståelse för varandras lika och olikheter. Eleverna ska få möjlighet att utveckla empati och omtanke för andra.	Elevenkät Kränkingsärende Trygghetsråd
Arbetsro och trygghet i klassrummet.	Fortbildning för pedagoger i specialpedagogik för lärande. God lärmiljö och struktur på lektionerna.	Ökad arbetsro och trygghet i klassrummet.	Elevenkät Trygghetsråd Kränkingsärende
Mobilförbud.	Regler för att mobiler inte får användas under skoltid.	Minskad oro för att bli filmad eller fotograferad i omklädningsrum, klassrum, korridorer och vid övergångar.	Elevenkät Kränkingsärende Elev - och trygghetsråd Utvärderas kontinuerligt under läsåret.

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt

hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom en klass inom anpassad grundskola, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter

det har han svårt att få vara med och leka.

- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3